

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobce: Ing. V. F.**, nar. „X“, bytem „X“, proti **žalovanému: Ministerstvu práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 1, Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.6.2013, č.j. MPSV-UM/7270/13/9S-ÚSK, o příspěvek na péči

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4.6.2013, č.j. MPSV-UM/7270/13/9S-ÚSK, **se zrušuje pro vadu řízení** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 4.6.2013, č.j. MPSV-UM/7270/13/9S-ÚSK, kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem, ze dne 1.3.2013, č.j. MPSV-UP/347216/13/AIS-SSL, jímž byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 800,- Kč měsíčně od října 2012.

V žalobě uvedl, že je chybně považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby pouze v I. stupni, neboť je minimálně osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby v II. stupni podle § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“). Posudkový lékař a posudková komise se zabývali přezíravě a zlehčujícím způsobem skutečností, že není schopen zvládat ustanovení bodu h) péče o zdraví, kde nebyl posouzen jako osoba závislá, i když není schopen dodržovat stanovený

léčebný režim a provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření v oblasti zad, hýždí a dolních končetin. Bez pomoci nezvládá pedikúru a např. nanášení ochranných a léčebných mastí na uvedené části těla. Tento bod jde ruku v ruce s body písm. e) tělesná hygiena a i písm. g) výkon fyziologické potřeby, ve kterých byl posouzen jako osoba závislá. Úplně chybně byl posouzen bod i) osobní aktivity, protože podle posudku o invaliditě pro OSSZ Louny ze dne 21.8.2012 je invalidní ve III. stupni a není schopen výdělečné činnosti (zaměstnání) ani za zcela mimořádných podmínek, i když se jedná o aktivitu obvyklou jeho věku a prostředí. Bez pomoci, dohledu nebo péče jiné osoby nezvládá ani volnočasové aktivity a vyřizování svých záležitostí. Posudková komise správně konstatovala, že si dokáže obstarat své záležitosti, ovšem nikoliv bez každodenní pomoci, dohledu nebo péče jiné fyzické osoby. Co se týká mobility, sice opravdu ujde i bez opory hole 200 m, ale jeho nohy jsou nepřetržitě zbarveny hematomy. K písm. d) stravování uvedl, že nezvládá dodržovat několik let naordinovanou redukční dietu. Bez pomoci nezvládá pedikúru a nanášení ochranných a léčebných mastí. K výkonu fyziologické potřeby uvedl, že sice nemá žádné těžké hybné postižení horních končetin nebo páteře, avšak při dvojnásobném zvětšení objemu trupu do oblasti zad, hýždí a zadní strany stehen nedosáhne. Dále nezvládá usedání a vstávání na a ze záchodové mísy. Vzhledem k zdravotním omezením je přiznaná částka 800,- Kč nedostatečná. Dále požádal soud, aby se zabýval neúměrně dlouhou dobou správního řízení, neboť podle § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že postupoval v odvolacím řízení v souladu s platnými právními předpisy. Posudková komise zasedala v odborném složení a byl vypracován posudek, který žalovaný považoval za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek. Přezkum posouzení stupně závislosti byl vypracován na základě objektivních podkladů, tedy na základě zdravotní odborné dokumentace, na základě výsledků sociálního šetření a funkčních důsledků zdravotního postižení. Odborná podkladová dokumentace byla dostačující k posouzení stupně závislosti v nepřítomnosti posuzované osoby. Ve svém posudku se komise vypořádala s tím, proč na rozdíl od OSSZ Louny neuznala jako nezvládnutou základní životní potřebu v oblasti výkonu fyziologické potřeby. Komise se vyjádřila i k namítaným základním životním potřebám v oblasti aktivit a péče o zdraví. Pokud je uváděno, že žalobce není schopen výdělečné činnosti, což je řešeno přiznáním invalidity, nelze automaticky vyvozovat závěr, že žalobce není schopen zvládat osobní aktivity. Dále se žalovaný podrobně vyjádřil k trvání správního řízení s tím, že správní řízení trvalo celkem 45 dnů a rozhodnutí bylo vydáno v nejbližším možném termínu.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání, neboť žalobce a žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu

zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1.1.2012, příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.

Podle § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Soud konstatuje, že součástí správního spisu je i posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 23.4.2013, který sloužil jako základ pro žalobou napadené rozhodnutí. Žalobce mimo jiné uvedl, že nesprávně bylo vyhodnoceno, že zvládá základní životní potřebu péče o zdraví [§ 9 odst. 1 písm. h) zákona o sociálních službách]. Podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat tuto základní životní

potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky. Toto ustanovení je však nutno vykládat ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 zákona o sociálních službách, které uvádí, že se zvládání této základní životní potřeby se hodnotí ve vztahu ke konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem. V daném případě nebyla však žalobci předepsána žádná léčba obsahující nutnost pravidelného ošetřování oblasti zad, hýždí a dolních končetin a žalobce to ani netvrdí. Z tohoto důvodu nemohou obstát obecné námitky žalobce, nevztahující se ke konkrétní nařízené léčbě, že se v jeho případě jedná o osobu závislou v základní životní potřebě péče o zdraví.

Na druhou stranu ze správního spisu soud zjistil, že v záznamu o sociálním šetření ze dne 12.12.2012 je uvedeno, že k úkonům výkonu fyziologických potřeb žalobce uvedl, že při provádění očisty potřebuje pomoc. Podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu – výkon fyziologické potřeby - považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. V posudku o zdravotním stavu OSSZ Louny ze dne 1.10.2012 je uvedeno, že žalobce výkon fyziologické potřeby nezvládá. Naproti tomu posudková komise ve svém posudku ze dne 23.4.2013 uvedla, že žalobce je natolik mobilní, aby dokázal použít toaletu a nemá žádné tak těžké hybné postižení horních končetin nebo páteře, které by neumožňovalo provedení očisty. Žalobce ve své žalobě uvedl, že důvodem nemožnosti očisty je fakt, že na potřebná místa z důvodu obvodu těla nedosáhne. Tomuto tvrzení nasvědčuje i to, že v již zmiňovaném záznamu o sociálním šetření je uvedeno, že žalobce se obouvá za pomoci druhé osoby, při vysvlékání uvádí pomoc, zejména u spodní části svršků. Jak posudkem OSSZ Louny ze dne 1.10.2012, tak i zmiňovaným posudkem posudkové komise ze dne 23.4.2013 bylo konstatováno, že základní životní potřebu oblékání a obouvání žalobce nezvládá. Na jedné straně tak stojí skutkový stav zjištěný při sociálním šetření a posudkovým lékařem OSSZ Louny, podporovaný tvrzeními žalobce a na druhé straně závěr stojí posudkové komise.

V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25.4.2013, 6 Ads 17/2013, www.nssoud.cz, který v obecné rovině dopadá i na daný případ, je uvedeno, že v řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přešetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.

V daném případě dle soudu došlo k tomu, že posudková komise změnila hodnocení základní životní potřeby - výkon fyziologické potřeby – na zvládá, aniž by provedla vlastní vyšetření žalobce (§ 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a blíže odůvodnila své závěry, které jsou odlišné jak od sociálního šetření, tak od závěru posudkové lékařky OSSZ Louny ze dne 1.10.2012. V daném případě nelze za stávajícího stavu zachyceného ve správním spise námitky žalobce ohledně jeho výkonu fyziologické potřeby, resp. nemožnosti očisty, vyvrátit, neboť se jimi posudková komise relevantně a přezkoumatelným způsobem nezabývala. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, nikoliv jen z posudku posudkové komise. Na výsledný

lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009, www.nssoud.cz).

Ustanovení § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách předpokládá, že při posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby bude správní orgán vycházet ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, případně z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Rozhodnutí o příspěvku na péči opírající se pouze o výsledek jednoho z uvedených podkladů, a to posudek posudkové komise, aniž by správní orgán vyžádal doplnění posudku trpí vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť vychází ze skutkového stavu, které vyžaduje zásadní doplnění. Tak tomu bylo i v daném případě, neboť posudek posudkové komise ze dne 23.4.2013 je neúplný a tím i nepřesvědčivý.

V novém řízení bude opětovně zcela přezkoumán aktuální zdravotní stav žalobce ve vztahu ke kritériím pro udělení příspěvku na péči na péči, a proto by bylo zbytečné zabývat se dalšími námitkami ohledně žalobcem tvrzeného zdravotního stavu. Nad rámec shora uvedeného soud uvádí, že nelze bez dalšího pominout nebo nahrazovat hodnocení zvládání základní potřeby - i) osobní aktivity – ve vztahu k aktivitě zaměstnání s odkazem na přiznání invalidního důchodu, neboť nárok na invalidní důchod i příspěvek na péči se posuzují samostatně. Přiznání invalidního důchodu tak nekompenzuje některou z aktivit uvedenou v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

K námitce údajně neúměrně dlouhého správního řízení soud uvádí, že se v daném řízení nemůže délkou řízení věcně zabývat, neboť v řízení proti rozhodnutí správního orgánu posuzuje soud zákonnost správního rozhodnutí, nikoliv délku řízení, které mu předcházelo.

S ohledem na právě uvedené soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí bylo založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., který vyžaduje zásadní doplnění. Současně podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. rozhodl soud o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení pak bude žalovaný podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku ohledně splnění požadavku na dostatečné zdůvodnění správního rozhodnutí.

Soud výrokem II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s.ř.s. neboť žalobce žádné náklady řízení nevyčísлил a žalovaný neměl v řízení úspěch.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 7. května 2014

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová